

EEC - Dimma

ÍDNASTI EEC- fortalari okkara, Dimmalætting, skrivar í oddagreinini í gjár um hetta nýggja politiska veðurlagið, ið farið er at taka seg upp yvirhøvur í Norðurlondum — bert ikki í Føroyum. Talan er sjálvsagt um treiskni føroyinga til at viðurkenna fyrimunirnar við EEC-limaskapi, sum blaðið sigur, at øll hini Norðurlondini nú taka undir við — ikki minst hinir skandinavisku javnaðarflokkarnir, sum frá byrjan vóru mest ímóti hesum limaskapi.

SATT er, at javnaðarflokkar yvirhøvur vóru mest varnir. Í sjálvum sær er hetta bert náttúrligur táttur av politikki teirra, serliga tá um ræður at selja burturav avgerðarrættinum hjá vanligu borgarunum til teir stóru, sum ikki viðurkenna onnur mørk enn stórkapitalsins.

STØRSTA orsøkin til afturhald javnaðarflokkanna seinast í seksti- og fyrst í sjeytiárunum stóðst harumframt eisini av sonevndu Nordec-ætlini, sum meira enn annars var verk teirra norðurlendsku

javnaðarflokka, sum í øllum lutum altíð hava staðið fremstir um at lívga tað, ið felags norrønt er.

MINNAST vit stóðu finna, sum Dimma eisini nevnið, um ynski teirra um at útseta Nordec-atkvøðugreiðsluna til eftir finska valið, minnst vit eisini jánkasliga svarið hjá donsku Baunsgaard-stjórnini, sum í hesum fyrri norrønu eindina so týðandi máli ikki á nakran hátt gekk finnum á mæti. Nordec-ætlanin fall av hesum niðurfyrri, einamest takkað verið dønnum, sum alt síðan eru vorðir meira europearar og minni norðurlendingar.

VALID er sjálvsagt teirra egna og vit kunnu bert ynskja teimum bestu eydnu við tí. At so EFTA-felagsskapurin hevur mist í týðningi í sama mun, sum týðningur EEC's fyrri Danmørk er vaksni, er rættuliga sjálvsagt, men at EFTA ongan týðning hevur havt ella hevur fyrri Føroyar, er ósatt. Vit vita jú, at væl av tí meirgóðskaða fiski, vit nú útflyta, júst fer á EFTA-marknaðin, hartil tollfríur, og fáa vit bert sjálvir skil á okkara fiskivinnu og fram-

leiðsluúrvali, kann munandi meira seljast tann vegin.

Fiskirættindafyrimunir føroyinga við EEC-tilknýti okkara, sum Dimma talar um, munnu í hesum døgum vera ringir hjá føroyska veiðimanninum at fáa eyga á. Men dømi um EEC-fiskivinnupolitikk — móttvegis sínum egnu smærru útjaðaraðkjum — eru hinvegin ótald ræðandi dømi um. Okkum nýstist í so máta ikki at leita longur burtur enn til Hebridurnar, sum av EEC-ávum um korta tíð missa ta neyðarlígu verju, teirra avmarkaða fiskimark hevur verið higartil.

VIÐ at líta at gongdini í Norðurlondum seinna árin og sammeta hesa við, hvussu gingist kundi, um Nordec-ætlanin varð veruleiki, fæst ikki onnur niðurstøða, enn at alt fyrri norrønum samstarvi hevði verið munandi betur — sjálvsagt eisini okkara felags stóða móttvegis EEC, sum tá ivaleyst hevði verið minni ræðandi fyrri smátjóðir sum okkara.

VIT viðurkenna, at vit eru smáir, og tað er avgjørt ikki av heimføðisligari nationalismu ella á nakran hátt av yvirmet-

an av egnum evnum, at vit sum er ikki kunnu mæla til EEC-limaskap, sum Dimma so tíðum ger, men snøgt sagt tí, at vit ikki fyrri alla framtíð vilja vera við til at døma føroyingin í Føroyum til í allar ævir bert at vera rávøruframleiðari.

VIT vilja ikki leggja navn og land til tað slag av rávøruframleiðslu, sum eitt nú EEC so dánt unnar tilfaturskomnu londum í triðja heiminum — ein karráan uppsattarapolitikk, sum til eina og hvørja stund verður dikteraður av teimum, ið virka skulu vøru okkara víðari.

ENDALIGA kann tað ikki sigast at vera Dimmu og sambandinum til sóma, at teir í hesum vána tíðum egna við EEC-arbeidsloysisstuðli fyrri at røkka sínum EEC-ynskjum, tí vit ivast ikki í, at um tað skal vera ein av fyrimuninum, so semjast okkara partar á arbeidsmarknaðinum heldur fyrr enn seinna um eina nýtiliga føroyska skipan, tí í stríðnum fyrri sjálvræði okkara standa vit hóast alt saman — eisini flestallir sambandsveljarar. Bert ikki málagn og leiðsla sambandsflokksins.

sosigaley

Arbeidsloysisstuðul frá EF?

Dimmalætting heldur fram við at bordreidda við øllum teimum fyrimuninum, vit fáa, gerast vit limir í EF. Blaðið skrivar m.a. í oddagrein í gjár:

Tað tykist, sum um eitt nýtt politiskt veðurlag er farið at taka seg upp í Norðurlondum yvirhøvur. Føroyar í undantiknar. Høvuðsorsøkin er, at Norðurlond hesi seinastu árin eru farin at kenna seg afturútsigld í mun til tey, sum hava valt at koma sær uppi tann handilsliga felagsskapin, ið nevntist EEC ella EF. Umleið nakað tað sama sum galdandi er í tí stóra partinum í Amerika, sum gongur undir navninum USA.

Ikki bert Javnaðarflokkur Føroya, men eisini javnaðarflokkar í hinum skandinavisku londunum mettu, at limaskapur í Felagsmarknaðinum ikki fór at koma okkum til góðar, tí at ein lítill flokkur í stórum samtaki fekk onga ávirkan á teir stóru. Men so hvørt sum fleiri tóku seg saman, so mundi møguleikin fyrri at tryggja sær ávirkan í samtaki við aðrar fara at muna.

Men Føroyar, sum eru uttan limaskap í einum ella øðrum europeiskum felagsskapi, hvat siga vit, nú ið arbeidsloysisstúður tekur seg upp, uttan at vit eiga reglur um arbeidsloysisstuðul.

Norski javnaðarflokkurin arbeidir fyrri áhugamálinum hjá norska fólkinum. Svenski - hjá svenska fólkinum, og hin føroyski hjá føroyska fólkinum. At eitt

nú norsk ella svensk javnaðarflokkurin heldur, at teirra lond skulu upp í EF hevur í sær sjálvum sera lítið við stóðu Føroya við EF at gera. Føroyski Javnaðarflokkurin gloypir neyvan alt tað, sum kemur frá EF eins rátt og Sambandsflokkurin tykist at gera.

Nýggjast í EF-charmuffensivinum hjá Dimmu er, at egnt verður við arbeidsloysisstuðli, gerast vit limir. Hvussu býttar heldur Dimmalætting føroyingar vera?

Áttu vit eins nógv

Theodor Dahl hevur áhugaverða grein í 14. September. Hann skrivar m.a.:

Mær er sagt, at tað

ganga 32 útlendskir sølumenndir bygd úr bygd og selja okkum somu vørur, sum vit eins væl kundu gjørt sjálvi. At tað so gevur vinning, prógva best allar tær útlendsku vørurnar í okkara sølubúðum. Dømi eru um, at eini 100 sløg av útlendskum kókum liggja á hiltunum í nógvum handlum, hóast vit hava fleiri góð bakariir, sum hava fingið heiðursprógv fyrri dygd og góðsku.

Theodor nevnið fleiri onnur dømi, har vit kundu gjørt okkum galdandi. Eitt er tað, at útlendskir sølumenndir ganga í Føroyum í stórum tali.

Høvdu vit bert havt eins nógv, og helst uppáttur fleiri føroyskar handils- menn/seljarar gangandi úti í heimi og selt okkara dygdarvørur, so var nógv vunnid.

Takk fyrri ...!arita!

Marita Petersen, landsstýrskvinna, hevur lagt uppskot á ting um at broyta rúsdrekkaalógina.

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur hon millum annað, at endamálið við uppskotinum er at mest møgulegt at minka um teir skaðar, sum nýtslan av rúsdrekka hevur við sær fyrri einstaklingin og fyrri samfelagið alt. Harnæst at fáa greiðar reglur á hesum øki.

Tað er eingin loyna, at skilið er vánaligt sum er. Verandi rúsdrekkaalóg er toygd, tambað og útholað, og er hetta ógvuliga óheppi fyrri okkara rættarhugsan, at vit hava eina lóg sum als ikki verður hildin.

Uppskotið ber í

høvuðsheitum í sær einkarinnflutning, einkarsølu, avtøku av skamtannarkotinum, broyting í aldursmarkinum og loyvi til útskeining.

Málið skal nú til viðgerðar á tingi, og ivaleyst hava tingmenn ymiska áskoðan. Men tað skal vera okkara vón, at hendan royndin hjá landsstýrskvinnuni at fáa skil á hesum øki, ikki verður fyrbeind orsaka av snæverskygdi og duplismáli. Uppskotið hevur upiborið eina sakliga viðgerð og vónandi verður tað samtykt í tí líki tað hevur ella so nær tí sum gjørligt.